

15. On Legal Status of Foreigners and Stateless Persons: Law of Ukraine of 04.02.1994 № 3929-XII // Supreme Council of Ukraine (BD). - 1994. - № 23. - Art. 161.
16. On making amendments and additions to the Labor Code of Ukraine Law of Ukraine of 05.07.1995 № 263 / 95- // Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine. - 1995. - № 28. - Art. 204.
17. The Constitution of Ukraine, Law of Ukraine of 28.06.1996 № 254k / 96-VR // Supreme Council of Ukraine (BD). - 1996. - № 30. - Art. 141.
18. On the procedure for settling collective labor disputes (conflicts): Law of Ukraine of 03.03.1998 № 137/98-VR // Supreme Council of Ukraine (BD). - 1998. - № 34. - Art. 227.
19. The Civil Code of Ukraine Law of Ukraine of 16.01.2003 № 435-IV // Supreme Council of Ukraine (BD). - 2003. - № 40-44. - Art. 356.

Рецензент: кандидат юридичних наук, доцент Сіроха Д.І.

УДК: 347.23.1

Назимко О.В.,

аспірант ад'юнктури (аспірантури)

Донецького юридичного інституту МВС України

ГЕНЕЗИС НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАЦІ ПРАЦІВНИКІВ ГІРНИЧОДОБУВНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

У статті проаналізовано міжнародне та вітчизняне нормативно-правове регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості, і виокремлено основні етапи генезису правового регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості.

Ключові слова: гірничодобувна промисловість, гірнична справа, гірничі роботи, гірник, шахтар, працівник гірничодобувної промисловості, трудове право.

Назимко Е.В.,

аспірант ад'юнктури (аспірантури)

Донецького юридичного інституту МВС України

ГЕНЕЗИС НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЙ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДА РАБОТНИКОВ ГОРНОДОБЫВАЮЩЕЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИ

В статье проанализированы международное и отечественное нормативно-правовое регулирование труда работников горнодобывающей промышленности, и выделены основные исторические этапы генезиса правового регулирования труда работников горнодобывающей промышленности.

Ключевые слова: горнодобывающая промышленность, горное дело, горные работы, горняк, шахтер, работник горнодобывающей промышленности, трудовое право.

Nazymko O.V.,

Postgraduate Student Postgraduate School (postgraduate)

Donetsk Law Institute of MIA of Ukraine

GENESIS REGULATORY REHULYUANNYA MINING WORKERS

The article analyzes the international and domestic regulatory support of the mining industry workers, and the basic historical stages of the genesis of legal regulation of the mining workers are determined.

Actuality is that the current state of Ukraine's economy requires improving the efficiency of public administration virtually all spheres of the national economy with a focus on sustainable use of non-renewable minerals and other limited natural resources, optimizing personnel management, strengthening quality safety and health, improve the legal framework and its harmonization with the norms and standards of the European Union in the process of European integration. Under such conditions, improvement of legal regulation of workers mining as one of the strategic sectors of the national economy, is an important task of public administration in Ukraine. At the same time effective reform of the legal regulation of mining workers is not possible without taking into account the existing historical experience.

The article is to study the genesis of legal regulation of mining workers.

The conclusions are that suggest the following steps to isolate the genesis of legal regulation of mining workers in Ukraine: 1) regulation of mining workers in times of Cossack Hetman day (XV-XVIII century.) - Settlement of the subject rather than the organization and labor protection problems as allocation of land for mining and use of mineral resources; 2) regulation of mining workers in the XVIII century. - XIX centuries. - The rapid development of mining and its legal regulation, associated with the formation of special mining management and supervisory bodies, formation of mining legislation; 3) regulation of mining workers in the nineteenth century. - The development direction of industrial safety and health in the regulation of workers mining sector, mining of special education for the regulation of industrial safety, occupational safety and compliance with labor laws; 4) regulation of mining workers early twentieth century. - '90 Twentieth century. - The establishment of special labor legislation in the sphere of legal regulation of employees of the mining areas targeted regulation of safe working conditions, warranties labor accident insurance, the prohibition of employment of children and women in heavy and dangerous works, installation tyhodynnoho 6th working day for employees of mining, taking first codified acts etc. 5) the current stage of legal regulation of employees of the mining industry in 1991 and today - development and improvement of Ukrainian labor legislation and special legislation regulating mining sphere employees with international and European standards.

Keywords: the mining industry, mining, mining, miner, coal miner, mining worker, labor law.

Актуальність проблематики. Сучасний стан економіки України вимагає підвищення ефективності державного управління практично всіма сферами національного господарства з орієнтацією на раціональне використання не відновлюваних надр та інших обмежених природних ресурсів, оптимізацію методів управління персоналом, посилення якості безпеки та охорони праці, вдосконалення законодавчої бази і її гармонізацію з нормами та стандартами Європейського Союзу в процесі євроінтеграції. За таких умов удосконалення правового регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості, як однієї зі стратегічних галузей вітчизняної економіки, є актуальним завданням державного управління України. У той же час ефективне реформування інституту правового регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості неможливе без врахування наявного історичного досвіду.

Ступінь наукової розробки проблеми. Історичний генезис трудового права і, зокрема, становлення сфери охорони праці в Україні та УРСР в народному господарстві, у т.ч. і гірничій сфері досліджували В.С. Білецький, М.Д. Бойко, Н.Б. Болотіна, В.С. Венедіктов, Г.І. Гайко, Л.Я. Гінцбург, С.О. Голощапов, К.П. Горшенін, В.В. Жернаков, І.Я. Кисельов, Г. Левенстам, А. Лоранський, В. Пірко, В.М. Скобелкін, В.І. Семенов та інші. Проте нормативно-правове регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості досліджено фрагментарно, що обумовлює актуальність обраної тематики.

Метою статті є дослідження генезису нормативно-правового регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості.

Виклад матеріалу. Як слушно стверджує В.В. Жернаков, у процесі реформування трудового законодавства важливо оцінити здобутки держави та суспільства й ідентифікувати себе в часі, враховуючи самотність вітчизняного трудового права [1, с. 115]. І, як справедливо відмічає Л.А. Мірумян, історія становлення правового регулювання праці працівників промисловості багато в чому визначається розвитком інституту охорони праці, так як праця окремих категорій працівників стала об'єктом самостійного регулювання лише в останні кілька десятиліть, та й то тільки в окремих його аспектах [2, с.28]. Незважаючи на це, ще в козацько-

гетьманську добу (XV-XVIII ст.) гірнича справа регламентувалася такими історичними документами, як численні гетьманські універсали Івана Мазепи про виділення українській шляхті та козацькій старшині земель під устаткування рудень, селітряних заводів, ковальських цехів; Д. Многогрішного, І. Самойловича, Г. Гуляницького щодо рудень гетьманів тощо [3, с. 41]. Проте в даний час врегулюванню підлягали не стільки питання організації та охорони праці, скільки проблеми виділення земель під видобуток та користування надрами.

Активний розвиток гірничодобувної промисловості можна пов'язати з відкриттями родовищ корисних копалин та будівництвом великих заводів – у другій половині XVIII ст. родовища залізної руди в Криворізькому басейні, у 1795 р. вугільних родовищ у м. Лисичанськ і будівництва Луганського гірничого (ливарного) заводу, у 2 половині XVIII ст. з розробкою соляних озер і копалин у м. Артемівськ, ртутних і марганцевих родовищ у Нікополі та інших промислових містах України. У цей же час відбувалося становлення і більшості інших галузей гірничодобувної промисловості [4, с. 88; 5, с. 341; 6, с. 32]. Цілком погоджуємося з думкою І.А. Булгакова, який в даному контексті справедливо стверджує, що бурхливому розвитку гірництва відповідало прагнення держави якимось чином упорядкувати зазначену діяльність, що призвело до формування масиву правових актів та утворення спеціальних органів управління та нагляду за зазначеною сферою [7, с.2].

Початком наглядової діяльності можна вважати виданий 1719 року Петром I Указ про створення Берг-колегії у складі органів державного управління Російської імперії, діяльність якої була орієнтована на регулювання належних умов для розвитку гірничої справи. Після ліквідації даної колегії в ході адміністративної реформи (XVIII ст.) на заміну для виконання цієї ж функції в 1806 р. було утворено Гірничий департамент у підпорядкуванні Міністерству фінансів [8, с.108]. У цьому ж році було прийнято проект Гірничого положення, а в 1857 р. – перший комплексний Гірничий статут.

Варто зазначити, що в XIX ст. під впливом наслідків промислової революції, розвитком фабричної та заводської промисловості, становленням робітничого руху акцент державної політики почав зміщуватися в сторону регулювання промислової безпеки та охорони праці. Так, уперше дана функція була покладена на гірничі адміністрації, а далі – на гірничу поліцію, організовану після скасування кріпосного права в Російській імперії 1861 року, як орган спеціального нагляду за безпекою робіт у гірничій промисловості. Згодом, з розширенням державного нагляду цей орган неодноразово трансформувався, аж доки не набув вигляду сучасної Державної Служби гірничого нагляду та промислової безпеки України [9, с. 543; 10]. У той же час функція щодо регулювання охорони праці здійснювалася й гірничими начальниками, механіками, управляючими заводів та споглядачами робіт.

Важливим етапом у правовому регулюванні праці працівників гірничодобувної промисловості, зокрема, охорони та безпеки їх праці було встановлення в 1880 р. перших Правил безпеки на гірничому виробництві та Тимчасових правил щодо застосування вибухових матеріалів при здійсненні гірничих робіт, а також низки інструкцій з охорони праці. Далі в 1892 р. був прийнятий закон про заснування окремої гірничої інспекції, із чим пов'язувалося розширення функцій наглядом за дотриманням

робітничого законодавства (нормативних документів щодо облаштування та побуту, приписаних до Селянської реформи 1861 р., правил найму робітників, відносин поміж робітниками та наймачами, правил роботи жінок, дітей тощо).

На початку ХХ століття при врегулюванні праці працівників гірничодобувної промисловості розвивалося спеціальне законодавство, орієнтоване на регулювання гарантій праці, страхування працівників тощо. Найважливішим законодавчим актом періоду 1901-1917 рр. можна назвати «Правила про винагороду потерпілих внаслідок нещасних випадків робітників і службовців, членів їх родин на підприємствах фабрично-заводської, гірничої та гірничозаводської промисловості» від 2 червня 1903 р. Даним нормативним актом вперше було встановлено право робітників на допомогу, у т.ч. лікарську, та пенсію у випадку травми, отриманої на виробництві. Далі 23.06.1912 р. був прийнятий Закон «Про страхування робітників на випадок хвороби та про страхування робітників від нещасних випадків» [11, с.235, 256].

Не менш важливе значення в становленні спеціального законодавства у сфері правового регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості радянської доби мали такі нормативно-правові акти, як: Декрет «Про восьмигодинний робочий день, тривалості та розподілі робочого часу» від 29 (11). 11,1917 р., яким було встановлено 8-годинний робочий день і 48-годинний робочий тиждень; Декларація прав трудящого і експлуатованого народу 1918 р, Список шкідливих виробництв і професій, приналежність до яких враховувалася при наданні відпусток, видачі спецодягу тощо; Кодекс Законів про працю РРФСР 1918 р. [12, с.98,103]. Варто окремо звернути увагу, що даним першим кодифікованим нормативним актом у сфері праці було закріплено заборону застосування праці жінок та осіб до 18 років у нічний час або в галузях особливо тяжких або небезпечних для здоров'я. Крім того, Кодексом 1918 р. була встановлена 6-тигодинна тривалість робочого часу в гірничодобувній галузі. Згодом даний Кодекс був замінений Кодексом законів про працю України від 10.12.1971 р.

Варто відмітити, що в 1925 році була прийнята окрема Постанова Наркому «Про заборону жіночої праці на особливо шкідливих і важких роботах» і, що також мало суттєве значення, 9 листопада 1927 р. – Гірничі положення Союзу СРСР, у якому окремий розділ був присвячений гірничому нагляду за промисловою безпекою, охороною праці, дотриманням гірничих законів тощо. У 1960 р. Постановою ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР від 29.06.1960 р. № 724 «Про встановлення шестигодинного робочого дня для всіх робітників, зайнятих на підземних роботах у вугільній, сланцевій та інших галузях гірничодобувної промисловості, а також на підземних роботах з будівництва шахт (рудників), тунелів та метрополітенів» [13] було встановлено 6-тигодинний робочий день для працівників гірничодобувної сфери.

Окрім Кодексу законів про працю слід звернути увагу на ще один кодифікований акт від 9 липня 1975 р. – Кодекс Української РСР про надра, яким установлювалася компетенція УРСР у здійсненні державного нагляду і контролю за використанням і охороною надр. Важливим кроком стало й прийняття Указу Президії Верховної Ради СРСР «Про адміністративну відповідальність за порушення законодавства про надра» від 3 листопада 1978 р., яким вперше на території СРСР, у т.ч. території сучасної України, встановлювалася адміністративна відповідальність за даний вид

правопорушень, передусім, у формі штрафів. Отже, як відмічає О.А. Грицан, починаючи з 1917 і до середини 60-х років в СРСР відбувався поступовий перехід від загальногосподарського до спеціалізованого управління фондом надр. При цьому автор підкреслює, що постійні реформування управлінських, і в тому числі контролюючих органів впродовж цього періоду неминуче тягнули за собою низьку ефективність їх діяльності. І лише створена наприкінці 60-их років система органів республіканського контролю за використанням та охороною надр УРСР характеризувалася відносною стабільністю та ефективністю і була успадкована незалежною Україною у 1991 році [14, с.16-17].

На нашу думку, важливе значення на даному історичному етапі розвитку правового регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості в Україні відіграли й прийняті в цей же час міжнародні нормативно-правові акти, зокрема: Конвенції МОП № 31 «Про обмеження робочого часу у вугільних шахтах» № 31 від 28 травня 1931 р., № 45 «Про використання праці жінок на підземних роботах у шахтах будь-якого роду» від 21.06.1935 р., № 124 «Про медичний огляд молодих людей з метою визначення їхньої придатності до праці на підземних роботах у шахтах і копальнях» від 23.06.1965 р., № 123 «Про мінімальний вік допуску на підземні роботи в шахтах і рудниках» від 22.06.1965 р., Рекомендації МОП № 125 «Щодо умов праці молодих людей, зайнятих на підземних роботах у шахтах та копальнях» від 23.06.1965 р. тощо.

Інші значущі нормативно-правові акти європейського та міжнародного рівня були прийняті вже за часів незалежності України, які становлять новий етап у розвитку правового регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості. Зокрема, Конвенція МОП № 176 «Про безпеку та гігієну праці в шахтах» від 22.06.1995 р., Рекомендації МОП № 183 «Щодо безпеки та гігієни праці на шахтах» від 6 червня 1995 р., Директиви Ради 92/91/ ЄЕС від 3 листопада 1992 р. «Про мінімум вимог по поліпшенню охорони праці працівників галузей по видобутку корисних копалин на основі буріння», 92/104/ЄЕС від 3 грудня 1992 р. «Про мінімальні вимоги щодо поліпшення безпеки і захисту здоров'я працівників гірничовидобувних підприємств з підземним і відкритим способами видобування» тощо.

У цей же час активно розвивалося українське законодавство в досліджуваній сфері. Так, у 1993 році розпочався принципово новий етап в історії органів державного нагляду, обумовлений прийняттям 14 жовтня 1992 р. Закону «Про охорону праці». Україна була першою серед країн СНД, що прийняла такий Закон і виконала вимоги Міжнародної організації праці про організацію незалежного державного нагляду з охорони праці. Було прийнято Закони України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. № 108/95-ВР, «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності» від 23.09.1999 р. № 1105-XIV та ін.

Важливими нормативними актами сучасного правового поля в досліджуваній сфері є і Кодекс України про надра від 27.07.1994 р. № 132/94-ВР, Гірничий Закон України від 06.10.1999 р. № 1127-XIV, Закони України «Про підвищення престижності шахтарської праці» від 02.09.2008 р. № 345-VI, «Про затвердження Загальнодержавної соціальної програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого

середовища на 2014-2018 роки» від 04.04.2013 р. № 178-VII, «Про нафту і газ» від 12.07.2001 р. № 2665-III, «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.2001 р. № 2245-III, «Про поводження з вибуховими матеріалами промислового призначення» від 23.12.2004 р. № 2288-IV, Указ Президента України «Про Положення про Державну службу гірничого нагляду та промислової безпеки України» від 06.04.2011 р. № 408/2011, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку видачі дозволів на виконання робіт підвищеної небезпеки та на експлуатацію (застосування) машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки» від 26.10.2011 р. № 1107, «Про Деякі питання розслідування та обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві» від 30.11.2011 р. № 1232, Наказ МНС «Про затвердження Загальних вимог охорони праці працівників гірничодобувних підприємств» від 19.07.2006 р. №459, Накази Держгірпромнагляду від 16 листопада 2004 р. № 257 «Про затвердження Правил безпеки у вугільних шахтах», «Про внесення зміни до Норм безплатної видачі спеціального одягу, спеціального взуття та інших засобів індивідуального захисту працівникам гірничодобувної промисловості» від 22.12.2010 р. № 267, нормативні акти з охорони праці (НПАОП) [15] та інші.

Висновок. Отже, підсумовуючи вище сказане, пропонуємо виокремити наступні етапи генезису правового регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості в Україні: 1) правове регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості за часів козацько-гетьманської доби (XV-XVIII ст.) – врегулюванню підлягали не стільки питання організації та охорони праці, скільки проблеми виділення земель під видобуток та користування надрами; 2) правове регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості у XVIII ст. - XIX ст. – бурхливий розвиток гірництва та його правове упорядкування, пов'язане з утворенням спеціальних гірничих управлінських та наглядових органів, становленням гірничого законодавства; 3) правове регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості у XIX ст. – розвиток напрямку промислової безпеки та охорони праці в ході правового регулювання праці працівників гірничодобувної сфери, утворення спеціальних гірничих органів для регулювання промислової безпеки, охорони праці та дотримання робітничого законодавства; 4) правове регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості початку XX ст. - 90 рр. XX ст. – становлення спеціального трудового законодавства у сфері правового регулювання праці працівників гірничодобувної сфери орієнтованого на регулювання безпечних умов праці, гарантій праці, страхування від нещасних випадків, заборону праці дітей і жінок на важких і небезпечних роботах, установлення 6-тигодинного робочого дня для працівників гірничодобувної промисловості, прийняття перших кодифікованих актів тощо; 5) сучасний етап правового регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості з 1991 р. і до сьогодні – розвиток та вдосконалення українського загального трудового законодавства та спеціального законодавства з регулювання праці працівників гірничодобувної сфери з урахуванням міжнародних та європейських норм і стандартів. При цьому загалом у процесі розвитку правового регулювання праці працівників гірничодобувної промисловості в Україні були сформовані наступні його складові: 1) загальні норми трудового права, у т.ч. з промислової безпеки та охорони праці; 2) спеціальні норми трудового права, що регулюють виключно працю працівників гірничодобувної сфери, у

т.ч. спеціальні нормативні акти з охорони праці; 3) спеціальні норми про працю жінок, неповнолітніх осіб тощо. Сьогодні правове регулювання праці працівників гірничодобувної сфери продовжує розвиватися та вдосконалюватися в напрямку прийняття спеціальних правових актів, що регламентують працю даної специфічної категорій працівників, зайнятих у особливій стратегічно значущій сфері промисловості України.

Список використаних джерел:

1. Жернаков В.В. Трудове право на шляху України до Європи: теоретичні та практичні проблеми / В.В. Жернаков // Часопис Київського університету права. – 2006. – № 2. – С. 115-120.
2. Мирумян Л.А. Правовое регулирование труда работников химической промышленности / Л.А. Мирумян // диссертация ... кандидата юридических наук: 12.00.05. – М., 2011. – 171 с.
3. Гайко Г.І. Історія гірництва: підручник / Г.І. Гайко, В.С. Білецький. – К.; Алчевськ: ВД «Києво-Могилянська академія»; ЛАДО; ДонДТУ, 2013. – 542 с.
4. Гайко Г.І. Гірництво й підземні споруди в Україні та Польщі (нариси з історії) / [Г. Гайко, В. Білецький, Т. Мікось, Я. Хмура]. – Донецьк : Укцентр; Донецьке відділення НТШ; «Редакція гірничої енциклопедії», 2009. – 296 с.
5. Об устройении литейного завода в Донецком уезде при реке Лугани и об учреждении ломки найденного в той стране каменного угля // ПЗС (первое). – Т. XXIII. – № 17408. – С. 815.
6. Пірко В.О. Соляні промисли Донеччини в XVII-XVIII ст. (Історико-економічний нарис і уривки з джерел) / В.О. Пірко, М.В. Литвиновська. – Донецьк : Східний видавничий дім, 2005. – 136 с.
7. Булгаков І.М. Гірничий нагляд в урядовому механізмі на теренах України в XIX – поч. XX ст. // Теорія та практика державного управління. – 2014. – Вип. 1 (44). – С.1-9.
8. Анисимов Е.В. Время петровских реформ. – Л., 1989. – 496 с.
9. Проект Горного Положения // ПЗС. – Т. XXIX (первое). – № 22208. – Ст. 805. – С. 543.
10. Історія Держгірпромнагляду. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dnopr.gov.ua/index.php/uk/golovna-storinka/istoriya-stvorennnya>
11. Законы гражданские с разъяснениями Правительствующего Сената и комментариями русских юристов // Составил И.М. Тютрюмов [Книга пятая]. – М., 2004. – 444 с.
12. Хрестоматия по истории государства и права России: учебн. пособие / сост. Ю.П. Титов. – М., 2005.
13. Постановление ЦК КПСС и Совета Министров СССР «Об установлении шестичасового рабочего дня для всех рабочих, занятых на подземных работах в угольной, сланцевой и в других отраслях горнодобывающей промышленности, а также на подземных работах по строительству шахт (рудников), тоннелей и метрополитенов» от 29.06.1960 г. № 724. [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://zakon.rada.gov.ua/go/v0724400-60>
14. Грицан О.А. Становлення правового інституту контролю за використанням та охороною надр УРСР (1917-1991 р.р.) // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України. – 2010. – Випуск XXII. – С.10-18.
15. Наказ Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України від 19.01.2015 № 6 «Про затвердження Показчика нормативно-правових актів з питань охорони праці». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dnopr.gov.ua/index.php/uk/normativna-baza/pokazhchik-npaop-28-12-2012>

References:

1. Zhernakov V.V. Trudove pravo na shlyakhu Ukrayiny do Yevropy: teoretychni ta praktychni problemy / V.V. Zhernakov // Chasopys Kyivs'koho universytetu prava. 2006. # 2. S. 115-120.
2. Myrumyan L.A. Pravovoe rehulyrovanye truda rabotnykov khymycheskoy promyshlennosty / L.A. Myrumyan // dyssertatsyya ... kandydata yurydycheskykh nauk: 12.00.05. – M., 2011. – 171 s.
3. Hayko H.I. Istoriya hirnytstva: pidruchnyk / H.I. Hayko, V.S. Bilets'kyu. – K.; Alchevs'k: VD «Kyyevo-Mohylyans'ka akademiya»; LADO; DonDTU, 2013. – 542 s.
4. Hayko H.I. Hirnytstvo y pidzemni sporudy v Ukrayini ta Pol'shchi (narysy z istoriyi) / [H. Hayko, V. Bilets'kyu, T. Mikos', Ya. Khmura]. – Donets'k : Uktsentr; Donets'ke viddilennya NTSh; «Redaktsiya hirnychoyi entsyklopediyi», 2009. – 296 s.
5. Ob ustroenyi lyteynoho zavoda v Donetskom uезде pry reke Luhany y ob uchrezhdenyyi lomky naydennoho v toy strane kamennoho uhlya // PZS (pervoe). – T. KhKhIII. – # 17408. – S. 815.

6. Pirko V.O. Soliani promysly Donechchyny v XVII-XVIII st. (Istoryko-ekonomichnyy narys i uryvky z dzherel) / V.O. Pirko, M.V. Lytvynovs'ka. – Donetsk : Skhidnyy vydavnychy dim, 2005. – 136 s.
7. Bulhakov I.M. Hirnychyy nahlyad v uryadovomu mekhanizmi na terenakh ukrayiny v KhKh – poch. KhKh st. // Teoriya ta praktyka derzhavnoho upravlinnya. – 2014. – Vyp. 1 (44). – S.1-9.
8. Anysymov E.V. Vremya petrovskykh reform. – L., 1989. – 496 s.
9. Proekt Hornoho Polozhenyya // PSZ. – T. KhKhKh (pervoe). – # 22208. – St. 805. – S. 543.
10. Istorya Derzhirpromnahlyadu. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.dnpp.gov.ua/index.php/uk/golovna-storinka/istorya-stvorenniya>
11. Zakony hrazhdanskiye s raz'yasneniyamy Pravitel'stvuyushchego Senata y kommentariyamy russkykh yurystov // Sostavyl Y.M. Tyutryumov [Knyha pyataya]. – M., 2004. – 444 s.
12. Khrestomatiya po ystoriy hosudarstva y prava Rossyy: uchebn. posobye / sost. IO P. Tytov. – M., 2005.
13. Postanovlenye TsK KPSS y Soveta Mynystrov SSSR «Ob ustanovlenyy shestychasovoho rabocheho dnya dlya vsekh rabochykh, zanyatykh na podzemnykh rabotakh v uhol'noy, slantsevoy y v druhykh otraslyakh hornodobyvayushchey promyshlennosty, a takzhe na podzemnykh rabotakh po stroitel'stvu shakht (rudnykov), tonneley y metropolitenov» ot 29.06.1960 h. # 724. [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupa: <http://zakon.rada.gov.ua/go/v0724400-60>
14. Hrytsan O.A. Stanovlennya pravovoho instytutu kontrolyu za vykorystanniam ta okhoronyu nadr URSR (1917-1991 r.r.) // Aktual'ni problemy vdoskonalennya chynnoho zakonodavstva Ukrayiny. – 2010. – Vypusk KhKhII. – S.10-18.
15. Nakaz Derzhavnoyi sluzhby hirnychoho nahlyadu ta promyslovoyi bezpeky Ukrayiny vid 19.01.2015 # 6 «Pro zatverdzhennya Pokazhchyka normatyvno-pravovykh aktiv z pytan' okhorony pratsi». [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.dnpp.gov.ua/index.php/uk/normativna-baza/pokazhchik-npaop-28-12-2012>

Рецензент: кандидат юридичних наук, доцент Дрозд О.Ю.

УДК 349.2

Овсянко Д.С.,

аспірант кафедри трудового права та права
соціального забезпечення КНУ ім. Тараса Шевченка

ОПТИМИЗАЦИЯ ТА УДОСКОНАЛЕННЯ АДАПТАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОГО ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

У даній статті запропоновано шляхи вирішення проблем застосування адаптованого трудового законодавства про відповідальність. Наведено пропозиції удосконалення національного трудового законодавства про відповідальність до законодавства ЄС. Проаналізовано позиції вчених щодо адаптації національного законодавства про відповідальність до законодавства Європейського Союзу.

Ключові слова: трудове законодавство, зарубіжний досвід, оптимізація та удосконалення, національне законодавство, Європейський Союз.

Овсянко Д.С.,

аспірант кафедри трудового права та права
соціального забезпечення КНУ ім. Тараса Шевченка

ОПТИМИЗАЦИЯ И СОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ АДАПТАЦИИ НАЦИОНАЛЬНОГО ТРУДОВОГО ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВА ОБ ОТВЕТСТВЕННОСТИ К ЗАКОНОДАТЕЛЬСТВУ ЕВРОПЕЙСКОГО СОЮЗА

В данной статье предложено пути решения проблем применения адаптированного трудового законодательства об ответственности. Приведено предложения усовершенствования национального трудового законодательства об ответственности к законодательству ЕС. Проанализировано позиции ученых по адаптации национального законодательства об ответственности к законодательству Европейского Союза.

Ключевые слова: трудовое законодательство, зарубежный опыт, оптимизация и усовершенствование, национальное законодательство, Европейский Союз.